

Eiropas Savienības fondu un citu finanšu instrumentu monitoringa sniegtās iespējas uzņēmumiem

Daniela Bernsone

PwC konsultāciju nodaļas vecākā konsultante

Elva Paula Martinsone

PwC konsultāciju nodaļas konsultante

ES fondi un citi līdzīgi finanšu atbalsta instrumenti ir snieguši atbalstu un sekmējuši daudzu uzņēmumu strauju izaugsmi, modernizāciju un attīstību. Ņemot vērā šobrīd pieejamo lielo informācijas apjomu un dažādo programmu piedāvājumu, ir svarīgi spēt tajā orientēties un atlasīt savam uzņēmumam piemērotus atbalsta instrumentus. Tas ļauj laikus apzināt atbilstošas atbalsta programmas, to ietvaros pieejamo finansējumu un izvirzītos atbilstības kritērijus gan potenciālajam projekta iesniedzējam, gan projekta iesniegumam.

ES fondu vai citu atbalsta programmu regulāru apsekošanu dēvē par fondu monitoringu. Tā ietvaros var notikt gan Eiropas, gan nacionālā līmeņa programmu izpēte, apkopojot tādu informāciju kā programmas mērķis, atbalstāmās aktivitātes, attiecināmās un neattiecināmās projekta izmaksas, kopējais finanšu atbalsta apmērs, dokumentu iesniegšanas termiņi. Balstoties uz apkopotās informācijas izvērtējumu, katrs uzņēmums atlasa saviem plāniem un vajadzībām atbilstošas programmas, atvieglojot meklēšanas procesu un ietaupot laiku. Fondu monitorings ļauj uzņēmumiem sasniegt vairākus mērķus.

Papildu finansējuma piesaistīšanas iespēju apzināšana

Liela daļa uzņēmumu nav informēti par tiem pieejamām atbalsta programmām, jo tie regulāri neseko līdzi aktīvajām programmām. Ir

svarīgi uzsvērt, ka ļoti bieži potenciālās atbalsta programmas piešķir finanšu dotāciju veidā, kas ļauj uzņēmumam gūt finansējumu konkrētām investīcijām, nepalielinot kredītsaistības.

Uzņēmuma stratēģiskās attīstības un investīciju laicīga plānošana saskaņā ar izsludinātajām programmām

Ja uzņēmums apsver iespēju pieteikties kādai no atbalsta programmām, atbilstošu programmu laicīga apzināšana ļauj pielāgot uzņēmuma investīciju fokusu. Mērķi var būt dažādi – eksporta palielināšana vai jaunu tirgu apzināšana, ilgtspējas attīstība, dažādu nozares problēmu risināšana, u.c. Ja iecerētās investīcijas nav steidzamas, to realizāciju var ieplānot saskaņā ar potenciālo programmu publicēšanas grafiku, jo programmās lielākoties akceptē projektus, kas vēl nav uzsākti.

Jaunu, iepriekš neparedzētu sadarbības iespēju veidošana

Dažādi ES fondi vai programmas, piemēram, *Horizon* vai *Interreg*, atbalsta projektus, kuros tiek veidota sadarbība starp vairākiem uzņēmumiem, kā arī ar pētniecības vai izglītības iestādēm. Fondu monitorings ļauj uzņēmumam atklāt jaunas sadarbības un zināšanu apmaiņas iespējas, kā arī plānot pētījumus, kam ikdienā netiek atvēlēti pietiekami daudz resursu.

Kvalitatīva projekta iesnieguma sagatavošana kādai no programmām

Projekta iesnieguma sagatavošana programmām var aizņemt pat vairākus mēnešus, tāpēc laikus atrodot potenciālo programmu un sagatavojoties tai, ir lielāka iespēja, ka projekta iesniegums būs kvalitatīvs un tiks piešķirts finansējums. Svarīgi ir monitorēt gan vēl neizziņotās, gan izziņotās programmas, kuru pieteikuma termiņš ir pēc

vairākiem mēnešiem, lai būtu pietiekami daudz laika izstrādāt projekta iesniegumu.